

Beata Hlavenková

Mít se dobře sama se sebou

Skladatelka a klavíristka Beata Hlavenková přichází v říjnu se zlomovým albem, na kterém zpívá. Proč až teď? Překonat sebe sama se jí podařilo až po čtyřicítce. Život se trochu láme tím, že děti dorůstají, člověk začíná více vnímat své vrásky i to, že je ideálně v polovině života,“ říká muzikantka. TEXT HANA HALFAROVÁ

Vaše nové album se jmenuje Sně. Co to znamená?

Mám ráda snění, sněžení a jsou to písně na básně – „sně“ na začátku i konci slov. Je to takové moje slovo, které souvisí i s tím, že je to první zpívaná deska, a to v mých rodných jazycích. Proto jsem chtěla, aby to bylo echt slovanské, protože názvy předchozích alb byly řecky, latinsky nebo anglicky.

Myslela jsem, zda to není slovo z těšínského nářečí, z kraje, odkud pocházíte. Pocházím z Vendryně, z česko-slovensko-polského trojmezí. Ale z nářečí to není.

Mluvíte po našymu“?

S maminkou, sestrami i nejbližší rodinou, protože můj muž pochází z Třince. Ale nikdy tím dialektem mluvit nechtěl a ani nemluví. Směju se mu, že má špatný přízvuk. Spolu mluvíme česky a bydlíme u Prahy, asi proto jsem tak nikdy nezačala mluvit ani s dětmi. Ale pořád „po našymu“ přemýšlím, když mluví k sobě... Je to pro mě dost intimní jazyk a veřejně před lidmi se jím moc ráda nevyjadřuju.

Album Sně je pro vás zlomové. Jaká k němu vedla cesta?

Odjakživa jsem chtěla víc zpívat. Sama hledám odpověď, proč jsem se k tomu nedostala dřív. Asi to bylo tím, že jsem se soustředila na jiné aspekty produkce hudby a hlasu jsem se nevěnovala. Také jsem se pohybovala nejdřív v klasickém prostředí, kde byli operní pěvci s velkým hlasem, pak v jazzovém pro-

středí, kde se sketovalo. Sama na sebe jsem měla vysoké nároky v psaní i hraní a na zpěv už nebyl čas. Takže jsem si sama vytvořila blok, že nezním jako Whitney Houston nebo Ella Fitzgerald. O tom to ale není. Až kolem čtyřicítky jsem pochopila, že se chci vyjadřovat i zpěvem.

Váš hlas jsme ale mohli slyšet už dřív

Nějaké zářezy jsem už měla. Zpívám například na albu Eternal Seekers, kde si dělíme sloku s Lenkou Dusilovou. A pak taky na druhém albu Baromantiky svou píseň Archiv dní. Když jsem pak začala dělat více vlastní věci, cítila jsem, že můj čas už přišel. Hodně mě nakoplo zhudebnění básně Bohuslava Reynka Husa v mlze. Ne úplně jednoduchý text jsem si zapamatovala hrozně rychle a řekla si: „Aha, já to tam asi mám! Jsem připravená zpívat.“

Pomáhal vám se zpěvem někdo?

Zásadní pro mě byla Pavla Fendrichová, hudebnice a také jedinečná lektorka zpěvu. Dlouhá léta k ní dochází například Vojta Dyk, pracuje také s herci Dejvického divadla. Hned na začátku mi řekla, že jsem zpěvačka, což mi hodně pomohlo k sebedůvěře, kterou ve zpěvu hledám. Protože najednou na koncertě vyslovuju slova a hlas je tak citlivý na jakoukoli trému, rozladění... Je to úplně jiná vrstva, na kterou musím víc myslet.

Je pro vás náročnější být zpívající klavíristka?

Určitě! I proto, že zpívám krátce, vlastně rok

a půl. Musím myslet na text a nejen se rozehrát, ale i rozezpívat, což taky někdy nevyjde. **Zásadní píseň Husa v mlze jste složila v době, kdy jste se vyrovnávala se smrtí tatínka. Jak moc vaše hudba odráží váš život?**

Na vlastních albech, ale i ve filmové hudbě určitě odráží můj vnitřní stav i vnější okolnosti, tomu se nedá úplně vyhnout. A protože nedělám mainstreamový pop, tak se emocím v hloubce podvoluju, a ty se pak dostávají na povrch. Ale oddělit to umím, když je hudba na zakázku, třeba písničky pro děti... I když já vlastně ani na zakázku nedělám hyper veselé věci. Moje veselost je zřejmě dost posunutá. Když mám pocit, že je to fakt radostné, lidé mi občas říkají: „To je tak melancholické!“

Uměla byste sama sebe žánrově zaškátkovat? Tuším, že uslyším nezařaditelná“.

No to jsem! Né, vážně. Už dlouho se bráním tomu, že jsem jazzová pianistka. Opravdu jazzové bylo mé první sólové album a před ním album S'aight s mým mužem. Vycházelo to ze studia jazzu v Americe, kde jsme se setkali s top newyorskými muzikanty. To, co dělám teď, je jen odrazem mého studia jazzu. Stejně tak jsem ale studovala současné vážné kompozice na Janáčkově konzervatoři. Zároveň poslouchám spoustu alternativních písničkářů, miluju Michaela Jacksona, Beatles... Někdo o mně napsal „nadžánrová“, to se mi docela

Někdo o mně napsal „nadžánrová“, to se mi docela líbí. Já bych si ale přála, aby lidé chodili na mé koncerty na Beatu Hlavenkovou a neřešili, co je to za styl.

Tatínek naučil Beatu poslouchat hudbu (foto z roku 1978)

S maminkou a sestrami v létě 2018

V projektu MenART vede učitelku hudby a jejich žáky

S Oskarem Törökem nahrála i nové album Sně

líbí. Já bych si ale přála, aby lidé chodili na mé koncerty na Beatu Hlavenkovou a neřešili, co je to za styl. Stejně jako chodí na Ivu Bittovou. **Už několikrát jste zmínila svého muže, hudebníka Patrika Hlavenku. Brali jste se, když vám bylo dvacet. Takže velká životní láska?**

Se vším všudy. Se všemi krizemi a propady. Je to prostě síla.

Jaké jsou plusy a minusy společného života s člověkem ze stejné branže?

Navzájem jsme se dost ovlivnili, podporujeme se. Když mám nějaký nápad nebo hudební myšlenku, je vždycky první, kdo to slyší. Zajímá mě, co si o tom myslí, jeho názorů si vážím.

Je to výborný muzikant, dost často schovaný za různými projekty. Člověk musí být extrovert, aby lezl se jménem ven, což mně dělá menší problém než jemu. Uvádím ho také jako spoluproducenta svých desek – na albu Sně se mnou natáčel všechny vokály, nahrál krásné kytary a řešili jsme spolu celkovou koncepci.

A ty minusy?

Co to bere? Když jsme spolu v minulosti intenzivně hráli v jednom jazzovém projektu, chyběla nám tolerance. Chováte se navzájem jako spoluhráči a hodně na rovinu říkáte, co vám vadí. Těžko se pak odlišuje, kdy je to vztah pracovní a kdy partnerský. Jsem ráda, že tohle už mezi námi není. Člověk taky vyzraje a chová se jinak ve čtyřiceti než ve dvaceti.

Jaký je váš zatím poslední společný projekt?

Album ke knížce Óóó, vajíčko od Ester a Milana Starých. Já i Patrik jsme psali písničky, on pak nahrával celé vyprávění s herečkou Marthou Issovou a dětmi, vše stříhal a editoval. Má na tom velkou zásluhu.

Proč jste spolu nezůstali v Americe, kam jste odjeli, když vám bylo dvacet tři?

Nechtěli jste tam žít?

Žít v New Yorku a dělat tam kariéru – to byl můj velký sen. Když jsem tam ale znovu sama odjela s tím, že za mnou Patrik přiletí, až si

vyřídí nové vízum, došlo mi, že tam žít nechci. Dodnes mám před sebou živý obraz: sedím před naší oblíbenou pizzerií v Amherstu, poslouchám tamní teenagery a najednou mi docvakne, že to není země pro mě.

Proč?

Protože pokud chci mít rodinu, nemůžu žít v New Yorku, kde mají lidé maximálně jedno dítě, a ani to často ne. Protože je to daleko a tady mám rodinu a kořeny, které jsem nechtěla zpřetrhat. Nechtěla jsem tam žít v nejistotě žadatele o zelenou kartu a deset let shromažďovat peníze, abych ji dostala. Navíc to bylo tři roky po 11. září, takže situace tam byla jiná, než když jsme přiletěli poprvé dva týdny před teroristickými útoky. Tehdy to byla další silná životní etapa... No, my bychom tam nejspíš vážně neměli z čeho žít a byl by to extrémně složitý život pod tlakem. Mělo to tak být, že jsme se vrátili, na žádné náhody nevěřím.

Máte dva syny, založili jste domácí kapelu?

Společné muzicírování nás nějak míjí. Ale k hudbě je vedeme, oba chodí na klavír. Oba také zpívají právě na cédéčku Óóó, vajíčko. Přimět je k tomu byl sice trochu problém, ale až budou starší, už by se nám to nepovedlo. Já je nechci do ničeho moc nutit, ale když pořád slyším, že na klavír nechtějí, řekla jsem jim: „Jestli chcete chodit na fotbal, musíte chodit i na klavír.“ Je to myšleno s nadsázkou, ale hra na klavír patří k základnímu vzdělání, aspoň si to osahat. A taky vím, že jim to oběma jde, byt moc necvičí. Jak vidí naši profesi, tak se vůči nám asi vyhraňují, což je v pořádku.

Tak vy jste jako malá taky nechtěla na klavír drilovat...

To je pravda. V tom jsme si podobní. Snažím se jim vysvětlit, že se tím nemusí žít, jen je dobré, aby to znali. A taky jim říkám, že hudba by pro ně měla být radost. Ale aby si mohli něco zahrát, musí se trochu naučit noty a hlavně něco málo nacvičit. Můj tatínek mi pouštěl v deseti letech Abbu, Queen, Eltona

Johna... Patrik jim pouští taneční hudbu, třeba Calvina Harrise, což milují. A já se snažím tlačit jim základy jako Michaela Jacksona, Beatles...

Rodiče vás v hudbě podporovali od malička?

Velmi. Snažili se, abych chodila do hudebky. Maminka se mnou i cvičila. Před očima mám zase živý obraz, jak sedím u klavíru, dávám ty dvě ruce dohromady a vztekám se. A maminka to zvládá, až se mi povede z toho Sarauera (spoluautor knihy Klavírní škola pro začátečníky, pozn. aut.) zahrát dvojruč. Tatínek mě naučil poslouchat hudbu. Dost mě sice kritizoval, ale byla to pozitivní kritika. Vzpomínám si, jak mi maminka oznámila, že půjdu na konzervatoř, což bylo její rozhodnutí. Jsem za to vděčná, protože svou práci miluju a mám to štěstí, že mi je zároveň koníčkem.

Dá se u nás hudbou, kterou děláte, užívat?

Dá, ale záleží na tom, co to znamená. Netrpím nedostatkem, ale je to hodně těžké a rozhodně bych se neuživila jen koncertováním. Bohužel. Zároveň to ale vnímám pozitivně, protože samu sebe považuju velkou měrou za skladatelku a nemám ráda stereotyp. Takže ráda sedím doma a píšu písničky nebo muziku pro divadlo a film, ráda jedu do studia natáčet, ráda pracuju s nahrávacím programem a nahrávky různě upravuju, ráda učím... To, co dělám, je natolik pestré, že jsem schopna se díky tomu uživit.

S režisérem Davidem Ondříčkem jste spolupracovala už na dvojdielném filmu Dukla 61 o důlním neštěstí, teď skládáte hudbu i pro jeho film o Emilu Zátopkovi. Těší vás to?

Moc! Spolupracujeme na tom s Honzou Muchowem (Jan P. Muchow je hudebník, skladatel a producent, pozn. aut.). Přicházíme každý z odlišné hudební sféry, zároveň je tam silný vzájemný respekt.

Kde berete inspiraci? Běháte?

Běhávám, teď zase o trochu víc. A první hudební motiv vychází opravdu z rytmické

Celé mě to fascinuje. Série by měla být hotová příští rok, to mi bude 42, ona ve stejném věku zemřela. Je to zcela zásadní osobnost pro nás ženy, které jsme schopny se uživit kreativními věcmi.

Jaké jste měla o Boženě Němcové dosud povědomí, třeba ze školy?

To klasické, z povinné četby Babičky, z filmu... Spoustu věcí jsem netušila včetně jejího bouřlivého života a umírání v bídě. Nikdy mi zcela nedošlo, že to je první skutečná česká literátka.

Když jsme u žen a jejich textů – mně se na novém albu moc líbí váš text písně Žena: „Je sama sebou, je tady, má všechno, je vědomá a horoucí.“ Taková bych chtěla být!

No to já taky! Je to takový můj povzdech.

Vědomost prožívání mě hodně zajímá.

Přemýšlím nad tím, proč jsme tady, co má náš život znamenat.

Souvisí to se zlomovou etapou, do níž jste vstoupila po čtyřicítce?

Určitě, na různých úrovních. Život se trochu láme tím, že děti dorůstají, člověk začíná více vnímat své vrásky i to, že je ideálně v polovině života. Takže bilancuju. A musím říct, že to se mnou docela zametalo. Dělal jsem různé kotrmelce, prošla si různými krizemi. Ale díky tomu jsem se dostala k většímu pochopení smyslu života a oproštění se od církevních dogmat a dalších věcí, které mě

VIZITKA

Beata Hlavenková (41)

- Skladatelka, zpěvačka, klavíristka, lektorka.
- Pochází z Těšínského Slezska, z Vendryně na Třinecku.
- Klasickou skladbu vystudovala v České republice, jazzovou kompozici a aranžování v USA.
- Se svým mužem Patrikem Hlavenkou (alias Patrickem Karpentským) založili první vysokoškolské studium jazzu v ČR.
- V říjnu vydává své páté sólové album – pěvecký debut Sně.
- V roce 2014 získala cenu Anděl za album Theodoros.
- Je autorkou scénické a filmové hudby.
- S mužem a dvěma syny (9, 12 let) žije nedaleko Prahy.

nečinily svobodnou. Téma, které stále řeším, je sebezpíjetí – moje hodnota není v tom, že umím napsat hudbu, ale v tom, kdo jsem. Mít se dobře sama se sebou, je těžká věc a pořád na tom makám. A vím, že když se budeme mít dobře sami se sebou, budeme se mít dobře i s ostatními. ■

Moje hodnota není v tom, že umím napsat hudbu, ale v tom, kdo jsem. Mít se dobře sama se sebou, je těžká věc a pořád na tom makám.